

ALUSELINE FOSFATAAS PLASMAS

Lühend	P-ALP																																																							
Mõiste	Ensüüm, mis esineb kõigi rakkude rakumembraanides, suurimas kontsentratsioonis sooleepiteelis, neerutuubulites, luudes (osteoblastides), maksas ja platsentas. Esinevad luu, maksa, soole ja platsenta isoen süümid, viimast seerumis ei leidu.																																																							
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ abiuuring maksa ja sapiteede haiguste diagnostikas, ravi tõhususe hindamisel ▪ abiuuring luuhaiguste diagnostikas 																																																							
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti																																																							
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 20–25 °C 7 päeva, 4–8 °C 7 päeva, –20 °C 2 kuud Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.																																																							
Teostamise aeg ja koht	Õöpäev läbi, kliinilise keemia labor, Ravi 18																																																							
Meetod	Fotomeetria, kineetiline																																																							
Referentsvahemikud	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%;">Täiskasvanud:</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">> 18 a:</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">M</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">40–129</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">> 18 a:</td> <td style="text-align: center;">N</td> <td style="text-align: right;">35–104</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Lapsed:</td> <td style="text-align: right;">13–17 a:</td> <td style="text-align: center;">M</td> <td style="text-align: right;">< 390</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">13–17 a:</td> <td style="text-align: center;">N</td> <td style="text-align: right;">< 187</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">7–12 a:</td> <td style="text-align: center;">M/N</td> <td style="text-align: right;">< 300</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">4–6 a:</td> <td style="text-align: center;">M/N</td> <td style="text-align: right;">< 269</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">1–3 a:</td> <td style="text-align: center;">M/N</td> <td style="text-align: right;">< 281</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">7 k – 1 a:</td> <td style="text-align: center;">M/N</td> <td style="text-align: right;">< 462</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">6 p – 6 k:</td> <td style="text-align: center;">M/N</td> <td style="text-align: right;">< 449</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">2–5 p:</td> <td style="text-align: center;">M/N</td> <td style="text-align: right;">< 231</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">< 1 p:</td> <td style="text-align: center;">M/N</td> <td style="text-align: right;">< 250</td> <td style="text-align: right;">U/L</td> </tr> </table>	Täiskasvanud:	> 18 a:	M	40–129	U/L		> 18 a:	N	35–104	U/L	Lapsed:	13–17 a:	M	< 390	U/L		13–17 a:	N	< 187	U/L		7–12 a:	M/N	< 300	U/L		4–6 a:	M/N	< 269	U/L		1–3 a:	M/N	< 281	U/L		7 k – 1 a:	M/N	< 462	U/L		6 p – 6 k:	M/N	< 449	U/L		2–5 p:	M/N	< 231	U/L		< 1 p:	M/N	< 250	U/L
Täiskasvanud:	> 18 a:	M	40–129	U/L																																																				
	> 18 a:	N	35–104	U/L																																																				
Lapsed:	13–17 a:	M	< 390	U/L																																																				
	13–17 a:	N	< 187	U/L																																																				
	7–12 a:	M/N	< 300	U/L																																																				
	4–6 a:	M/N	< 269	U/L																																																				
	1–3 a:	M/N	< 281	U/L																																																				
	7 k – 1 a:	M/N	< 462	U/L																																																				
	6 p – 6 k:	M/N	< 449	U/L																																																				
	2–5 p:	M/N	< 231	U/L																																																				
	< 1 p:	M/N	< 250	U/L																																																				
Tõlgendus	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%; text-align: right;">ALP↑</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> ▪ intra- ja ekstrahepaatiline kolestaas, maksakasvajad, -metastaasid ▪ primaarne ja sekundaarne hüperparatüreoidism ▪ osteomalaatsia, rahhiit, Paget’ tõbi ▪ luumetastaasid, osteosarkoom ▪ põletikulised soolehaigused ▪ raseduse III trimester, enneaegsed lapsed (kuni 5 korda üle referentsväärtuste), kasvueas lapsed, eakad </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">ALP↓</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> ▪ luukasvu pidurdumine (akondroplaasia) ▪ autosoom-retsessiivne hüpfosfataasia </td> </tr> </table>	ALP↑	<ul style="list-style-type: none"> ▪ intra- ja ekstrahepaatiline kolestaas, maksakasvajad, -metastaasid ▪ primaarne ja sekundaarne hüperparatüreoidism ▪ osteomalaatsia, rahhiit, Paget’ tõbi ▪ luumetastaasid, osteosarkoom ▪ põletikulised soolehaigused ▪ raseduse III trimester, enneaegsed lapsed (kuni 5 korda üle referentsväärtuste), kasvueas lapsed, eakad 	ALP↓	<ul style="list-style-type: none"> ▪ luukasvu pidurdumine (akondroplaasia) ▪ autosoom-retsessiivne hüpfosfataasia 																																																			
ALP↑	<ul style="list-style-type: none"> ▪ intra- ja ekstrahepaatiline kolestaas, maksakasvajad, -metastaasid ▪ primaarne ja sekundaarne hüperparatüreoidism ▪ osteomalaatsia, rahhiit, Paget’ tõbi ▪ luumetastaasid, osteosarkoom ▪ põletikulised soolehaigused ▪ raseduse III trimester, enneaegsed lapsed (kuni 5 korda üle referentsväärtuste), kasvueas lapsed, eakad 																																																							
ALP↓	<ul style="list-style-type: none"> ▪ luukasvu pidurdumine (akondroplaasia) ▪ autosoom-retsessiivne hüpfosfataasia 																																																							
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman																																																							
HK hinnakirja koodid	66106																																																							
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE (2006) Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 4th Edition, Elsevier Saunders: 607-611 2. Bishop ML, Fody EP, Schoeff L (2005), Clinical chemistry, 5th Edition, Lippincott Williams & Wilkins: 252–253 																																																							
Koostaja	Marge Kütt																																																							